

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

بازنگری شده

دوره کارشناسی

رشته مشاوره

گروه: علوم انسانی

مصوب جلسه شماره ۹۳ مورخ ۹۵/۱۲/۰۸ کمیسیون برنامه ریزی آموزش عالی

بسمه تعالی

مشخصات کلی دوره کارشناسی مشاوره

۱- مقدمه:

شرط اساسی زندگی توأم با آسایش، نشاط، پیشرفت و موفقیت و رشد و کمال، برخورداری از سلامت، بهداشت و امنیت جسمانی، روانی و اجتماعی است؛ لیکن تغییر و تحولات سریع علمی و تکنولوژی، تغییر و تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، پیش آمدهای غیر متظره از قبیل جنگ، زلزله، بیماری و تصادف، پیچیدگی ارتباطات اجتماعی و تهاجم فرهنگی در عصر کنونی، مشکلات گوناگونی در زمینه های معیشتی، تحصیلی، شغلی، خانوادگی، تصمیم گیری، ارتباطی، عاطفی، روانی، رفتاری و اخلاقی برای بسیاری از افراد به وجود آورده است و سلامت، بهداشت و امنیت جسمانی روانی و اجتماعی آنان را دچار آسیب گردانیده است. برای جلوگیری و حل و رفع این مشکلات و سازگاری و برخورد مؤثر و منطقی با موقعیت های گوناگون زندگی و تأمین بهداشت و سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی افراد جامعه، متخصصین حرفه های یاورانه، به ویژه متخصصان مشاوره می توانند کمک های شایان توجهی ارائه کنند.

بنابراین در برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، به خصوص برنامه بیست ساله باید به فراهم ساختن شرایط، وسایل و امکانات مربوط به ارائه خدمات متخصصین حرفه های یاورانه از جمله مشاوره توجه کافی مبذول گردد. از آنجایی که موفقیت و کارایی مؤسسات و مراکز ارائه کننده خدمات یاورانه به مراجعان، در گرو داشتن متخصصین لایق و کارآمد در حرفه های یاورانه است، تربیت نیروی انسانی واجد شرایط و کارآمد در این حرفه ها و از جمله مشاوره از اهمیت فراوانی برخوردار است. برنامه دوره کارشناسی مشاوره به همین دلیل و برای تربیت و تأمین نیروی انسانی لایق و کارآمد برای ارائه خدمات راهنمایی و مشاوره در مراکز و موقعیت های گوناگون با استفاده از همکاری های صاحب نظران با تجربه این رشته در کشور تهیه و تدوین شده است.

۲- تعریف و هدف:

مشاوره یک دانش کاربردی بین رشته ای است که با استفاده علوم مختلف انسانی (روان شناسی، علوم تربیتی، جامعه شناسی، آموزه های اسلامی، آسیب شناسی اجتماعی، فلسفه، انسان شناسی، هنر و بهداشت) و با هدف کمک به مردم در سطح پیشگیری از معضلات رفتاری، و رشد استعداد های فطری آدمی در مقطع کارشناسی راه اندازی شده است و هدف از تأسیس آن تربیت متخصصان و کارشناسانی است مؤمن، معتقد به اسلام، انقلاب اسلامی و ولایت فقیه که بتوانند امر راهنمایی و مشاوره را در مدارس، هسته های مشاوره آموزش و پرورش، مراکز تربیت معلم، دانشسراها، دانشگاه ها، مراکز نظامی (هوایی، دریایی و زمینی سپاه، ارتش، نیروی انتظامی)، صنعتی، قضایی، زندان ها، بیمارستان ها، کمیته امداد امام (ره)، هلال احمر و سایر مؤسسات آموزشی و تربیتی، بنیادها و سازمان های دولتی و یا خصوصی عهده دار شوند.

۳- طول دوره و شکل نظام:

مطابق مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری، متوسط طول دوره کارشناسی مشاوره، ۴ سال و حداکثر آن ۶ سال خواهد بود و دانشجویان در طی آن آموزش های نظری و عملی لازم برای کسب توانایی های ضروری در انجام وظایف مشاوره را بر اساس آیین نامه های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی برنامه ریزی فرا خواهد گرفت.

۴- تعداد واحدهای درسی:

برنامه آموزشی دوره کارشناسی مشاوره ۱۳۶ واحد به شرح زیر خواهد بود.

نوع درس	تعداد واحد
درس عمومی	۲۲ واحد
درس پایه	۴۹ واحد
درس تخصصی (اصلی)	۵۵ واحد
درس اختیاری	۱۰ واحد
جمع	۱۳۶

۵- نقش و توانایی فارغ التحصیلان:

فارغ التحصیلان شاخه مشاوره از طریق شناخت مراجعان در مراکز مختلف و ارائه کمک های ضروری برای حل مسائل، مشکلات و دشواری های معیشتی، تحصیلی، شغلی، خانوادگی، روانی، عاطفی، ارتباطی، رفتاری و اخلاقی آنان و اتخاذ تدابیر در زمینه انگیزه ها و علل بروز مسائل و ارائه راه حل های مناسب، وسایل تحقق هدف های تاسیس این رشته را فراهم خواهند ساخت.

۶- ضرورت و اهمیت:

امروزه بشر با مشکلات فراوانی دست به گریبان است. مشکلاتی که می تواند زندگی انسان را از روند طبیعی و عادی خویش خارج سازد و به همین دلیل باید بر این مشکلات غلبه کرد. اما گاهی انسان نمی تواند به تنهایی بر بعضی از مشکلات خویش غلبه کند و برای حل آنها نیاز به کمک دیگران دارد و اینجا است که ضرورت حضور یک کارشناس مشاور احساس می شود. فردی که مهارت و تخصص لازم را برای راهنمایی دیگران کسب کرده است.

مشاوره در اصل یعنی پیشگیری و پیشگیری یعنی این که به افراد آموزش داده شود که چه کنند تا دچار بحران های روحی نگردند و راه پیشرفت و تکامل را راحت تر و سریع تر طی نمایند. البته بخش دیگری از مشاوره نیز شامل حال افرادی می شود که دچار بحران شده اند و اکنون نمی دانند که چگونه باید از بحران مورد نظر عبور کرده و یا

الف) دروس عمومی

ردیف	گرایش	نام درس	تعداد واحد	نظری
۱	مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی (امینا و معاد)	۲	۳۲
		اندیشه اسلامی (نبوت و امامت)	۲	۳۲
		انسان در اسلام	۲	۳۲
		حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲
۲	اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲
		اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲
		آیین زندگی (اخلاقی کاربردی)	۲	۳۲
		عرفان عملی اسلامی	۲	۳۲
۳	انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲
		آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲
		اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۲
۴	تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲
		تاریخ تحلیل صدر اسلام	۲	۳۲
		تاریخ امامت	۲	۳۲
۵	آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲
		تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۲
۶	-	زبان فارسی	۳	۴۸
۷	-	زبان انگلیسی	۳	۴۸
۸	-	تربیت بدنی ۱	۱	۳۲
۹	-	تربیت بدنی ۲	۱	۳۲
۱۰	-	دانش خانواده و جمعیت	۲	۳۲

الف) دروس پایه کارشناسی راهنمایی و مشاوره

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد جلسات	ساعات			پیشیاز
				نظری	عملی	جمع	
۱	مباحث اساسی در روان شناسی	۲		۳۲	-	۳۲	
۲	حقوق خانواده در اسلام و ایران و کاربرد آن در مشاوره	۲		۳۲	-	۳۲	
۳	فیزیولوژی انسان (اعصاب و عده)	۲		۳۲	-	۳۲	مباحث اساسی در روان شناسی
۴	آمار توصیفی	۲		۳۲	-	۳۲	
۵	آمار استنباطی و کاربرد SPSS	۲		۳۲	-	۳۲	آمار توصیفی
۶	مبانی نظری روش تحقیق در مشاوره	۲		۳۲	-	۳۲	آمار استنباطی و کاربرد SPSS
۷	تمرین عملی روش تحقیق در مشاوره	۱		-	۴۸	۴۸	مبانی نظری روش تحقیق در مشاوره
۸	سنجش و ارزیابی در مشاوره	۲		۳۲	-	۳۲	آمار استنباطی و کاربرد SPSS
۹	روان شناسی تحولی (۱)	۲		۳۲	-	۳۲	مباحث اساسی در روان شناسی
۱۰	روان شناسی تحولی (۲)	۲		۳۲	-	۳۲	روان شناسی تحولی (۱)
۱۱	مبانی جامعه شناسی	۲		۳۲	-	۳۲	
۱۲	مسائل نوجوانان و جوانان	۲		۳۲	-	۳۲	روان شناسی تحولی (۱) و (۲)
۱۳	روان شناسی شخصیت	۲		۳۲	-	۳۲	روان شناسی تحولی (۱)
۱۴	آسیب شناسی روانی (۱)	۲		۳۲	-	۳۲	روان شناسی شخصیت
۱۵	آسیب شناسی روانی (۲)	۲		۳۲	-	۳۲	آسیب شناسی روانی (۱)
۱۶	مبانی راهنمایی و مشاوره	۲		۳۲	-	۳۲	
۱۷	انسان شناسی در اسلام	۲		۳۲	-	۳۲	
۱۸	اخلاق حرفه ای در مشاوره	۲		۳۲	-	۳۲	
۱۹	آموزه های مشاوره ای در قرآن و حدیث	۲		۳۲	-	۳۲	
۲۰	آموزش و پرورش ابتدایی و متوسطه اول و دوم	۲		۳۲	-	۳۲	

۲۱	متون مشاوره انگلیسی (۱)	۲	۳۲	۳۲	روش ها و فنون راهنمایی و مشاوره/ زبان خارجه عمومی
۲۲	متون مشاوره انگلیسی (۲)	۲	۳۲	۳۲	متون مشاوره انگلیسی ۱
۲۳	آشنایی با مبانی فلسفه ذهن و روان	۲	۳۲	۳۲	_____
۲۴	روان شناسی اجتماعی	۲	۳۲	۳۲	مباحث اساسی دز روان شناسی
۲۵	مشاوره بهداشت روانی	۲			اسیب شناسی روانی (۱)
	جمع	۴۹	-	-	-

ج) دروس اصلی (تخصصی) کارشناسی مشاوره

پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
	جمع	عملی	نظری			
آسیب شناسی روانی (۱)	۳۲	-	۳۲	۲	نظریه‌های مشاوره و روان درمانی (۱)	۱
نظریه‌های مشاوره و روان درمانی (۱)	۳۲	-	۳۲	۲	نظریه‌های مشاوره و روان درمانی (۲)	۲
سنجش و ارزیابی در مشاوره	۴۸	۳۲	۱۶	۲	کاربرد آزمونهای هوش و استعداد در مشاوره	۳
مشاوره بهداشت روانی	۴۸	۳۲	۱۶	۲	مهارت‌های زندگی و فنون آموزش آن	۴
راهنمایی و مشاوره تحصیلی	۴۸	۳۲	۱۶	۲	مشاوره در مسائل و مشکلات تحصیلی	۵
نظریه‌های مشاوره و روان درمانی (۱) / آموزه‌های مشاوره ای در قرآن و حدیث	۴۸	۳۲	۱۶	۲	مشاوره و روان درمانی معنوی - اسلامی	۶
آسیب شناسی روانی (۱)	۴۸	۳۲	۱۶	۲	کاربرد آزمون‌های رغبت، خانواده و شخصیت در مشاوره	۷
روان شناسی تربیتی	۴۸	۳۲	۱۶	۲	مشاوره اصلاح رفتار	۸
آسیب شناسی روانی (۲) / مسائل نو جوانان و جوانان	۴۸	۳۲	۱۶	۲	راهنمایی و مشاوره کودک و نوجوان	۹
آموزش و پرورش ابتدایی و متوسطه اول و دوم	۴۸	۳۲	۱۶	۲	راهنمایی و مشاوره تحصیلی	۱۰
مشاوره خانواده	۳۲	-	۳۲	۲	مشاوره ازدواج	۱۱

مشاوره بزهکاران و بزه دیدگان	۲	۱۶	۳۲	۴۸	آسیب شناسی اجتماعی / نظریه های مشاوره و روان درمانی (۲)	۱۲
مبانی مشاوره پیشگیری از اعتیاد	۲	۳۲	-	۳۲	آسیب شناسی روانی (۲)	۱۳
مبانی نظری راهنمایی و مشاوره گروهی	۲	۳۲	-	۳۲	نظریه های مشاوره و روان درمانی (۱)	۱۴
تمرین راهنمایی و مشاوره گروهی	۲	-	۴۸	۴۸	مبانی نظری راهنمایی و مشاوره گروهی	۱۵
روشها و فنون راهنمایی و مشاوره	۲	۳۲	-	۳۲	مبانی راهنمایی و مشاوره	۱۶
تمرین فنون راهنمایی و مشاوره	۱	-	۴۸	۴۸	روشها و فنون راهنمایی و مشاوره	۱۷
مشاوره در سازمان ها	۲	-	۳۲	۳۲	نظریه ها و فنون راهنمایی و مشاوره شغلی	۱۸
نظریه ها و فنون راهنمایی و مشاوره شغلی	۲	۳۲	-	۳۲	راهنمایی و مشاوره تحصیلی	۱۹
تمرین عملی مشاوره شغلی	۱	-	-	۴۸	مبانی مشاوره شغلی	۲۰
آشنایی با قوانین کار و کار آفرینی در ایران	۲	۳۲	-	۳۲	نظریه ها و فنون راهنمایی و مشاوره شغلی	۲۱
مشاوره خانواده	۲	۳۲	-	۳۲	آسیب شناسی خانواده	۲۲
آسیب شناسی خانواده	۲	۳۲	-	۳۲	روان شناسی تحولی (۲)	۲۳
راهنمایی و مشاوره تحصیلی	۲	۳۲	-	۳۲	روشها و فنون راهنمایی و مشاوره	۲۴

مشاوره‌ی توان بخشی افراد با نیازهای خاص	۲۵	۲	۳۲	-	۳۲	آسیب شناسی روانی (۲)
آشنایی با اختلالات یادگیری و روش های درمان آن	۲۶	۲	۳۲	-	۳۲	آسیب شناسی روانی (۲)
کارورزی (۱) در مشاوره	۲۷	۲	-	۱۲۸	۱۲۸	راهنمایی و مشاوره تحصیلی/ نظریه فنون های راهنمایی و مشاوره شغلی
کارورزی (۲) در مشاوره	۲۸	۲	-	۱۲۸	۱۲۸	تمرین عملی راهنمایی و مشاوره گروهی / تمرین عملی راهنمایی و مشاوره خانواده
پروژه تحقیقاتی در مشاوره	۲۹	۳	-	۶۴	۶۴	مبانی نظری روش تحقیق در مشاوره
جمع		۵۵				

(د) دروس اختیاری کارشناسی مشاوره

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیشیاز
			نظری	عملی	
۱	بهداشت و کمک های اولیه	۲	۱۶	۳۲	۴۸
۲	مشاوره در بحران	۲	۳۲		۳۲
۳	مشاوره با بیماران خاص	۲	۳۲		۳۲
۴	آشنایی با مشاوره طلاق	۲	۳۲		۳۲
۵	کاربرد مشاوره در تبلیغات	۲			
۶	سازماندهی و اداره خدمات راهنمایی و مشاوره	۲	۳۲		۳۲
۷	آشنایی با درمانهای روانپزشکی	۲	۳۲		۳۲
۸	مددکاری اجتماعی	۲	۳۲		۳۲
۹	آشنایی با روش های جدید درمان	۲	۳۲		۳۲
۱۰	کاربرد کامپیوتر در مشاوره	۲	۳۲		۳۲
۱۱	مشاوره با سالمندان	۲	۳۲		۳۲
۱۲	مشاوره چند فرهنگی	۲	۳۲		۳۲
۱۳	فلسفه علم در علوم انسانی	۲	۳۲		۳۲

آسیب شناسی روانی (۱)	۳۲		۳۲	۲	آسیب شناسی اجتماعی	۱۴
مباحث اساسی در روان شناسی	۳۲		۳۲	۲	روان شناسی تربیتی	۱۵
راهنمایی و مشاوره کودک و نوجوان	۴۸	۳۲	۱۶	۲	کاربرد بازی در مشاوره	۱۶

* دانشجویان مشاوره از بین دروس اختیاری ۱۰ واحد را باید انتخاب نمایند.

